

۶ پروتکل انجام تست

قبل از انجام تست تمامی اجزای کیت به مدت ۱۵ دقیقه در دمای ۴ درجه سانتیگراد قرار داده شوند تا به آرامی خوب شوند. استفاده از کرایورک به منظور نگهداری محلول‌ها در این مرحله پیشنهاد می‌شود. سپس برای حل کردن و هموزن کردن محلول‌ها از ورتکس استفاده شود. در مرحله بعد تمامی محلول‌ها اسپین شوند تا در صورتی که قطرات محلول روی درب تویب باشد به ته میکروتوب کشیده شود.

۶-۱) در زیر یک ورک اسپین، به ازای هر نمونه مقدار ۱۵ میکرولیتر از Leishmania Master mix را درون هر چاهک از پلیت مخصوص Real-time PCR (یا هر تویب از استریپ تویب ۸ تایی) اضافه نمایید.

۶-۲) در زیر یک ورک اسپین دیگر مقدار ۵ میکرولیتر از هر یک از DNAهای استخراج شده را به میکس مرحله‌ی قبل اضافه و اسپین نمایید.

نکات:

✓ در این مرحله، بطور موازی مقدار ۵ میکرولیتر از هر کدام از کنترل‌های مثبت L.major Positive Control و L.tropica Positive Control، و کنترل منفی NTC No Template Control موجود در کیت نیز به صورت جداگانه که چاهک حاوی میکس و واکنش اضافه شوند.

✓ در این حین کار به منظور حفظ کیفیت DNAهای استخراج شده، پس از خارج کردن آن‌ها از فریزر، آن‌ها را بروی کرایورک مخصوص حمل و نگهداری نمایید.

۶-۳) واکنش‌ها را به دستگاه Real-time PCR منتقل کرده و برنامه‌ی آورده شده در جدول زیر را اجرا نمایید.

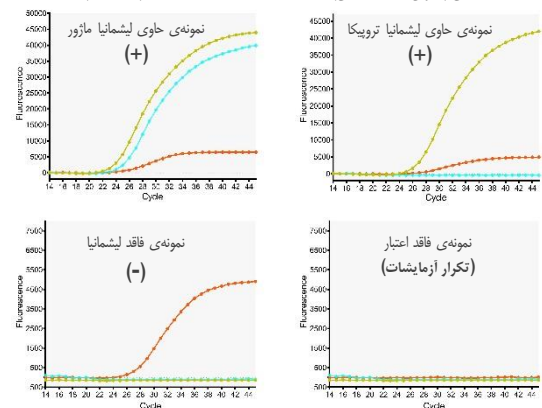
سیکل	مرحله	دما (درجه سانتیگراد)	زمان (ثانیه)
۱ x	فعال شدن آنزیم پلیمراز	۹۵	۳۰۰
	باز شدن رشته‌های DNA الگو	۹۵	۱۵
۴۵ x	جفت شدن پرایمرها	۵۸	۱۵
	سنتر رشته‌های جدید	۷۲	۳۰ *
۱ x	خنک شدن	۲۵	۳۰

* خواش فلوروسنت در کانال‌های FAM، HEX و Texas red در این مرحله انجام شود و در صورت نیاز (ROX) Passive reference dye در حالت خاموش قرار داده شود (بعنوان مثال در دستگاه‌های ساخت کمپانی Applied Biosystems یا دستگاه‌های مشابه).

۶-۴) بعد از انجام PCR، تفسیر نتایج بر اساس جدول زیر انجام شود.

تفسیر		
FAM	HEX	TxRed
+	+	±
وجود DNA ژنومی L.major (جواب تست مثبت است)		
-	+	±
وجود DNA ژنومی سایر گونه‌های لیشمانیا (مثلا L.tropica) (جواب تست مثبت است)		
-	-	+
عدم وجود DNA ژنومی انگل لیشمانیا (جواب تست منفی است)		
-	-	-
نمونه گیری به درستی انجام نشده است (تکرار آزمایش) استخراج ژنوم به درستی انجام نشده است (تکرار آزمایش) احتمال وجود مهارکننده‌ی PCR در نمونه‌ی استخراج شده (تکرار آزمایش)		

○ مقادیر Ct (Cq) مساوی یا کمتر از ۳۵ بعنوان مثبت از نظر وجود انگل لیشمانیا و مقادیر بزرگتر از ۳۵ بعنوان منفی از نظر وجود این انگل در نظر گرفته می‌شوند. پروتکل شناسایی کهنده‌ی FAM، پروتکل شناسایی کهنده‌ی سایر لیشمانیاها (مانند L.tropica) با فلوروکروم HEX و پروتکل شناسایی کهنده‌ی ژن Housekeeping انسانی (بعنوان کنترل داخلی) با Texas red نشاندار شده است (شکل زیر).

○ کیت حاضر دارای نوع نمونه‌ی کنترل مثبت و یک کنترل منفی است.

✓ مقادیر Ct هر سه کانال FAM، HEX و Texas red برای کنترل مثبت L.major Positive Control بین ۲۰ تا ۳۰ می‌باشد. همچنین مقادیر Ct هر دو کانال HEX و Texas red برای کنترل مثبت L.tropica Positive Control بین ۲۰ تا ۳۰ می‌باشد.

✓ نمونه‌ی کنترل منفی کیت حاضر آب عاری از نوکلئاز است که بعنوان NTC در نظر گرفته می‌شود. در صورت وجود آلودگی ریجنت‌های کیت با DNA ژنومی یا آلودگی‌های تکنیکی در حین آماده سازی واکنش PCR، ممکن است که رنگ فلوروسنت در کانال‌های مذکور توسط دستگاه خوانش شود. در صورت مشاهده‌ی مقادیر Ct کمتر از ۳۵ برای نمونه‌ی NTC پیشنهاد می‌شود تا آزمایشات تکرار شوند.

۱) کاربرد کیت

کیت Delta Leishmania Real-time PCR به منظور انجام یک تست تشخیصی In vitro کیفی بر پایه‌ی تکنیک Multiplex probe-based real-time PCR طراحی شده است که برای تشخیص (Detection) انواع گونه‌های انگل لیشمانیا و همچنین تشخیص افتراقی (Identification) لیشمانیا ماژور (L.major) از نمونه‌های حاصل از زخم‌های پوستی افراد مشکوک به لیشمانیازیس پوستی (Cutaneous leishmaniasis) استفاده می‌شود.

۲) اساس تست

در این روش، یک ناحیه‌ی اختصاصی در ژن *ND1* بر روی کیتوبلاست *L.major* و یک ناحیه‌ی حفظ شده (Conserved region) در ژن *18S rDNA* بروی ژنوم انواع گونه‌های انگل لیشمانیا بعنوان اهداف تشخیصی در فرآیند Multiplex PCR تکثیر می‌شوند. برای این منظور، ابتدا DNA ژنومی موجود در نمونه‌ی بالینی با استفاده از یک کیت تجاری معتبر استخراج می‌شود و بدین‌ان، واکنش تکثیر هدف ژنومی انجام می‌شود. به‌منظور شناسایی ناحیه‌ی هدف از یک ست پرایمر و پروب اختصاصی الیگونوکلوئیدی دارای رنگ فلوروسنت (فلوروکروم) و کوئنچر استفاده می‌شود. یک پروب دارای فلوروکروم FAM جهت شناسایی ژن *ND1* انگل *L.major* و پروب دیگر دارای فلوروکروم HEX جهت شناسایی ژن *18S rDNA* استفاده می‌شود. علاوه بر یک پروب دیگر که دارای فلوروکروم Texas red (TxRed) است جهت شناسایی بخشی از یک ژن *Housekeeping* انسانی بعنوان کنترل داخلی (Internal control) استفاده می‌شود. حین انجام PCR در صورت وجود ژنوم هدف، پرایمرها و پروب‌های اختصاصی به نواحی مربوطه متصل می‌شوند. به‌منظور تکثیر DNA هدف، آنزیم پلیمراز فعال شده و شروع به سنتز رشته‌های جدید می‌کند. در حین سنتز رشته‌های جدید، این آنزیم با استفاده از فعالیت اگزونوکلازای باعث هیدرولیز پروب‌های متصل شده به نواحی هدف مربوطه شده و در نتیجه کوئنچر از فلوروکروم جدا شده و در نتیجه فلوروکروم‌های مربوطه با پروب‌های مختلف سامع می‌شوند که دستگاه Real-time PCR قادر به خوانش و ثبت آن‌ها می‌باشد. در نهایت بعد از پایان واکنش PCR نتایج با استفاده از نرم افزار مربوطه آنالیز می‌شوند. لازم به ذکر است که کنترل داخلی، جهت ارزیابی فرآیند نمونه‌گیری و استخراج ژنوم کاربرد دارد.

۳) محتوای کیت

کیت حاضر برای انجام ۲۴ تست تشخیصی است و دارای اجزای زیر می‌باشد:

مقادیر	ریجنت‌ها*
۱ تویب X ۳۶۰ میکرولیتر	Leishmania Master Mix
۱ تویب X ۱۰۰ میکرولیتر	L.major Positive Control
۱ تویب X ۱۰۰ میکرولیتر	L.tropica Positive Control
۱ تویب X ۱۰۰ میکرولیتر	No Template Control (NTC)

* توجه:

- ✓ تمامی اجزای کیت در دمای ۱۵- تا ۲۵- درجه سانتیگراد نگهداری شوند.
- ✓ تاریخ انقضای کیت بر روی آن درج شده است.
- ✓ تا حد امکان از ذوب و فریز شدن اجزای کیت خودداری شود. زیرا ممکن است حساسیت تست را کاهش دهد.
- ✓ در صورت نگهداری کیت در دمای ۴ درجه سانتیگراد، در کمتر از یک هفته استفاده شود.
- ✓ در صورت نیاز از هر کدام از اجزا بر اساس نیاز الیکوت تهیه شود.
- ✓ محلول Master mix حاوی پرایمر و پروب نشاندار شده با فلوروکروم است و تا حد امکان در معرض نور مستقیم قرار نگیرد.
- ✓ حین قبل از استفاده از هر کدام از محلول‌های موجود در کیت، ورتکس / اسپین انجام شود.

۴) سایر تجهیزات و مصرفی‌های لازم

دستگاه / مصرفی	تعداد	توضیحات
۱ ورک اسپین (کلیت PCR)	۲ عدد	یکی برای تهیه PCR mix و دیگری برای اضافه کردن DNA ژنومی و کنترل‌های کیت است.
۲ ست سمپل یا جعبه‌ی مختلف	۲ ست	هر یک ست در زیر هر ورک اسپین قرار داده شود.
۳ مینی اسپین / ورتکس	۲ عدد	هر کدام در زیر هر ورک اسپین قرار داده شود.
۴ مینی اسپین یا روتور استریپ خور یا ساتریفیوژ پلیت خور	۱ عدد	به منظور ساتریفیوژ کردن استریپ تویب‌ها یا پلیت حاوی واکنش قبل از قرار دادن در دستگاه Real-time PCR استفاده می‌شود.
۵ دستگاه Real-time PCR	۱ عدد	دستگاه دارای قابلیت خوانش در حداقل ۳ کانال FAM، HEX و Texas red یا معادل طول موج آن‌ها باشد.
۶ کول رک (کرایو رک)	به تعداد لازم	برای حمل و نگهداری بافرها و نمونه‌های DNA در حین کار استفاده می‌شود.
۷ استریپ تویب یا پلیت مخصوص Real-time PCR	به تعداد لازم	بر اساس نوع دستگاه Real-time PCR از نوع سفید یا شفاف استفاده می‌شود.
۸ اسپری حاوی محلول از بین برنده نوکلئازها (RNaseZAP)	به مقدار لازم	به منظور تمیز کردن سطوح و تمامی وسایل استفاده می‌شود.
۹ سر سمپل فیلتر در جعبه‌ی مختلف	به تعداد لازم	باید عاری از DNase و RNase باشند.

۵) نمونه‌ی بالینی مورد استفاده

بر اساس پروتکل نمونه‌گیری CDC آمریکا می‌توان از نمونه‌های بدست آمده از بیوپسی، آسپیراسیون (Needle aspiration) یا خراشیدن (Scraping) محل زخم، نمونه استفاده نمود:
https://www.cdc.gov/parasites/leishmaniasis/resources/pdf/Leishmaniasis_Guide_Collection_2021.pdf
تشخیص اختصاصی بر اساس شناسایی DNA انگل لیشمانیا (گونه‌ی ماژور یا سایر گونه‌ها مثل تروپیکا) در نمونه‌های بالینی حاصل از زخم افراد مشکوک به لیشمانیازیس پوستی (دورستای و شهری) انجام می‌شود. کارایی و پرفورمنس کیت حاضر بستگی به مقدار و کیفیت DNA استخراج شده دارد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود از یک کیت یا یک روش استخراج DNA مناسب (چه دستی و چه اتوماتیک) استفاده شود. تمامی مراحل انجام کار باید توسط افراد آموزش دیده انجام شود. دور ریختن بافرها، ریجنت‌ها و نمونه‌ها بر اساس مقررات و گایدلاین‌های مربوطه انجام شود: